

Til lovforslag nr. L 47. Betænkning afgivet af uddannelsesudvalget den 10. april 1986

## Betænkning

over

### Forslag til lov om ændring af lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m.v.

(Bortfald af undervisningsministeriets og amtsrådenes godkendelsesbeføjelser, forenkling af klageregler, styrkelse af skolenævn m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til undervisningsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Udvalget har endvidere modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra:

Amtsrådsforeningen i Danmark,  
Danmarks Lærerforening,  
Dansk Aften- og Ungdomsskole Forening,  
Dansk Ungdoms Fællesråd,  
Idrættens Fællesråd,  
Kommunernes Landsforening,  
Landsforeningen af Ungdomsskoleledere  
og  
Samrådet af Amtskonsulenter for Fritids-  
undervisning.

Der er stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et af udvalgets spørgsmål er optrykt som bilag til betænkningen tillige med undervisningsministerens svar herpå.

Vedrørende ændringen af lovens § 65 har undervisningsministeren med hensyn til muligheden for at fastholde en ensartet praksis oplyst, at ud over den mulighed, der ligger i egentlig regelfastsættelse med hjemmel i lovgivningen, er der mulighed for at udsende vejledninger om forståelse af gældende regler, herunder om hidtidig praksis, ligesom der er mulighed for at give vejledende udtalelser i enkeltstager.

Herefter indstiller et *flertal* (det konservative folkepartis, venstres, det radikale venstres, centrum-demokraternes og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 1-4 og 6 stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (socialdemokratiets og socialistiske folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 1-5 stillede ændringsforslag.

#### Ændringsforslag

##### Til § 1

Af *udvalget*, tiltrådt af *undervisningsministeren*:

1) Efter nr. 7 indsættes som nyt nummer:

»01. § 27, stk. 6, affattes således:

»Stk. 6. Det godkender efter indstilling fra lærerrådet, hvilke undervisningsmidler skolen må benytte. Det godkender endvidere efter indstilling fra lærerrådet tilrettelæggelse og indhold af fælles arrangementer for skolens elever i skoletiden. Det kan i øvrigt stille forslag til skolens leder om arrangementer for skolens elever uden for skoletiden.«

2) I den under nr. 11 foreslåede affattelse af § 34 ændres »Amtsrådet kan vejlede kommunerne i amtsråds kredsen« til: »Amtsrådet

skal efter anmodning fra en kommunalbestyrelse vejlede kommunen«.

3) Efter nr. 20 indsættes som nyt nummer:  
»02. I § 51, stk. 2, ændres »under amtsrådets tilsyn hørende« til: »i amtsråds kredsen værende«.

4) Efter nr. 28 indsættes som nyt nummer:  
»03. § 72, stk. 7, affattes således:

»Stk. 7. Det godkender efter indstilling fra lærerrådet, hvilke undervisningsmidler skolen må benytte. Det godkender endvidere efter indstilling fra lærerrådet tilrettelæggelse og indhold af fælles arrangementer for skolens elever i skoletiden. Det kan i øvrigt stille forslag til skolens leder om arrangementer for skolens elever uden for skoletiden.«

Af et *mindretal* (S og SF):

5) Efter nr. 34 indsættes som nyt nummer:  
»04. § 80 b affattes således:

»§ 80 b. Ved hver kommunal eller amtskommunal skole danner eleverne et elevråd til varetagelse af deres interesser over for skolen og de kommunale eller amtskommunale myndigheder.«

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (KF, V, RV, CD og KrF):

6) Efter nr. 34 indsættes som nyt nummer:  
»05. § 80 b affattes således:

»§ 80 b. Ved hver kommunal eller amtskommunal skole, som har 5. eller højere klassetrin, danner eleverne et elevråd til varetagelse af deres interesser over for skolen og de kommunale eller amtskommunale skolemyndigheder.«

### Bemærkninger

#### Til nr. 1 og 4

Ved ændringsforslagene foreslås indført samme procedure for godkendelse af fælles arrangementer for skolens elever i skoletiden, som gælder for godkendelse af skolens undervisningsmidler.

Initiativet i sager om godkendelse af undervisningsmidler og fælles arrangementer kan komme fra såvel lærerrådet som skolenævnet, men der skal i alle tilfælde foreligge

en indstilling fra lærerrådet som grundlag for skolenævnets beslutning.

Herudover præciseres, at skolenævnet også kan foreslå arrangementer for skolens elever, som ligger uden for skoletiden. Den endelige beslutningskompetence i disse tilfælde ligger som hidtil hos skolens leder, jfr. lovens § 57, stk. 3, og § 73, stk. 1.

#### Til nr. 2

Ved ændringsforslaget fastslås en pligt for amtsrådet til at vejlede den enkelte kommunalbestyrelse, der fremsætter anmodning herom.

#### Til nr. 3

Ændringsforslaget er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 11.

#### Til nr. 5

Mindretallet ønsker ved ændringsforslaget at præcisere behovet for, at folkeskolen lever op til sin formålsparagraf, der siger, at »folkeskolen forbereder eleverne til medleven og medbestemmelse i et demokratisk samfund og til medansvar for løsningen af fælles opgaver. Skolens undervisning og hele dagligdag må derfor bygge på åndsfrihed og demokrati«. Mindretallet er derfor af den opfattelse, at for at få den fulde konsekvens af formålsparagraffen skal der også være elevråd på alle klassetrin i folkeskolen.

Mindretallet ønsker samtidig med ændringsforslaget, at undervisningsministeren lader udarbejde en bekendtgørelse, som fortolker og præciserer folkeskolens demokrati-forpligtelse, jfr. folkeskolelovens § 2, stk. 3, og § 16, stk. 4, at undervisningsministeren lader udarbejde en undervisningsvejledning, som vejleder lærerne i forhold til opfyldelsen af formålsparagraffen, og at undervisningsministeren lader udarbejde en elevrådsvejledning.

#### Til nr. 6

Elevernes ret til at danne elevråd i folkeskolen og i kommunale/amtskommunale gymnasieskoler er fastslået i skolestyrelseslovens § 80 b, hvorefter eleverne ved en kommunal eller en amtskommunal skole kan danne elevråd til varetagelse af deres interes-

ser over for skolen og de kommunale (amtskommunale) skolemyndigheder.

Hensigten med den foreslåede ændring af § 80 b er at styrke elevindflydelsen i skolerne ved at pointere elevernes ret til i skoler, som har 5. eller højere klassetrin, at danne elevråd og skolernes og skolemyndighedernes pligt til at bistå og støtte elevernes deltagelse i elevrådsarbejde. Men dannelsen af elevråd på de enkelte skoler skal som hidtil bero på elevforsamlingens selvbestemmelse, og der vil ikke påhvile de enkelte elever en pligt til at deltage i elevrådsarbejde.

Ministeriet vil udsende en vejledning om bl.a. elevrådenes høringsret. Vejledningens indhold vil komme til at bero på de forslag og ideer om elevvirksomhed i skolerne, som det udvalg, der har til opgave at foretage en revision af undervisningsvejledningen om »Skole, elev og forældre«, vil fremkomme med. Det er vigtigt, at elevernes høringsret falder sammen med bestående høringsregler og -praksis, således at der ikke skabes yderligere forsinkelser i beslutningsgangen på skolerne.

*Eva Møller (KF) fmd. Karen Højte Jensen (KF) Kirkegaard (KF) Per Stig Møller (KF)*

*Povl Brøndsted (V) Helge Sander (V) Bente Juncker (CD) nfmd. Steffensen (KrF)*

*Jytte Andersen (S) J. K. Hansen (S) Lykketoft (S) Nørgaard-Sørensen (S)*

*Erling Olsen (S) Søgaard (S) Stillinger (SF) Hanne Thanning Jacobsen (SF)*

*Ole Vig Jensen (RV)*

Partierne VS, FP og FD havde ikke medlemmer i udvalget.

**Bilag****Et af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og dennes svar herpå***Spørgsmål 20:*

Ministeren bedes oplyse, om den i § 1, nr. 35, foreslåede affattelse af § 81 indebærer, at ministeren i en bekendtgørelse kan afskære sig selv fra muligheden for at kunne omstøde en afgørelse, der efter § 81 er delegeret til et af ministeriets direktorater.

*Svar:*

Den i § 81, stk. 2, foreslåede bemyndigelse til ministeren vil kunne anvendes til i en bekendtgørelse at afskære klageadgang fra et af ministeriets direktorater til ministeren (departementet) inden for nærmere angivne sagsområder. Ministeren vil til enhver tid kunne ophæve en sådan bekendtgørelse med den virkning, at fremtidige afgørelser, som af vedkommende direktorat træffes inden for

det angivne sagsområde, vil kunne indbringes for ministeren (departementet) til fornyet prøvelse.

En bekendtgørelse, der afskærer klageadgang, vil eventuelt kunne bestemme, at visse afgørelser skal kunne indbringes for ministeren (departementet).

Det forhold, at ministeren i en bekendtgørelse har delegeret sin kompetence til et direktorat og har fastsat, at direktoratets afgørelser ikke kan påklages til ministeren, indskrænker ikke ministerens adgang til at give tjenestebefalinger. Om ministeren også kan give tjenestebefaling om, at en af direktoratet allerede truffet afgørelse skal ændres, afhænger herefter alene af, om direktoratet efter almindelige forvaltningsretlige regler selv kan omgøre afgørelsen.